

[Akceptuje](#)

W ramach naszej witryny stosujemy pliki cookies w celu świadczenia państwu usług na najwyższym poziomie, w tym w sposób dostosowany do indywidualnych potrzeb. Korzystanie z witryny bez zmiany ustawień dotyczących cookies oznacza, że będą one zamieszczone w Państwa urządzeniu końcowym. Możecie Państwo dokonać w każdym czasie zmiany ustawień dotyczących cookies. Więcej szczegółów w naszej [Polityce Prywatności](#)

[Portal](#) [Informacje](#) [Katalog firm](#) [Praca](#) [Szkolenia](#) [Wydarzenia](#) [Porównania międzylaboratoryjne](#)
[Kontakt](#)

[Laboratoria](#)
[.net](#)
[Innowacje](#)
[Nauka](#)
[Technologie](#)

[Logowanie](#) [Rejestracja](#) [pl](#)

Newsletter

zapisz się

Naukowy styl życia

Nauka i biznes

- [Nowe technologie](#)
- [Felieton](#)
- [Tygodnik "Nature"](#)
- [Edukacja](#)
- [Artykuły](#)
- [Przemysł](#)

[Strona główna](#) > [Informacje](#)

Nietoksyczny dwutlenek węgla z sadzy

Powstawaniu sadzy w rurach wydechowych czy kominach można zapobiec dzięki katalitycznym filtrom, w których szkodliwa sadza spalana jest do nietoksycznego dwutlenku węgla. Tani materiał, który umożliwi spalanie sadzy w niższych temperaturach, opracowują badacze z Uniwersytetu Jagiellońskiego.

O badaniach tych opowiada w rozmowie z PAP student Wydziału Chemii UJ, Tomasz Jakubek, laureat trzeciego miejsca w polskim finale konkursu FameLab.

"Sadza powstaje, kiedy paliwo zawierające węgiel spala się przy zbyt małej ilości tlenu" - wyjaśnia Jakubek i dodaje, że paliwo w takich warunkach nie jest przekształcane całkowicie w dwutlenek węgla, ale tworzy różne niepożądane związki. Substancje te (głównie związki węgla) wchodzi np. w skład smogu, który ma na nas szkodliwy wpływ, m.in. działając rakotwórczo. Poza tym sadza zanieczyszcza i zapycha układy oddechowe.

W zwalczaniu sadzy pomagają katalityczne filtry. Dzięki nim sadza nie tylko nie przedostaje się do powietrza, ale także spalana jest do dwutlenku węgla. Okazuje się bowiem, że do spalania sadzy może wystarczyć temperatura, jaka występuje w rurze wydechowej. Jest to możliwe dzięki katalizatorom. "Katalizator to substancja, która nie zużywa się w reakcji chemicznej, ale ułatwia jej zachodzenie" - opowiada Tomasz Jakubek.

Dotychczas w skład katalizatorów dopalania sadzy używane były m.in. platyna i cer. Platyna jest materiałem bardzo kosztownym, a zasoby ceru - metalu ziem rzadkich - powoli się wyczerpują. Dlatego naukowcy poszukują aktywnych, ale tańszych katalizatorów.

Naukowcy pod kierunkiem prof. Andrzeja Kotarby z WCh UJ opracowują nowe układy katalityczne, w których skład wchodzi tanie materiały m.in. żelazo, mangan i potas. "Produkcja takiego materiału jest zadziwiająco prosta" - przekonuje Tomasz Jakubek, który badania wykonuje w ramach swojej pracy magisterskiej. Przyznaje, że filtry z takim katalizatorem będą znacznie tańsze - produkowane z łatwo dostępnych materiałów. Jakubek wyjaśnia, że o ile w zwykłych warunkach sadza zaczyna się spalać w temperaturze 500-600 st. C, o tyle w obecności katalizatora z UJ do rozpoczęcia procesu spalania wystarczy już 250 st. C.

"Jeden z naszych bardziej obiecujących układów powstał podczas wygrzewania tlenku manganu z potasem. Zauważyliśmy, że potas penetruje strukturę tlenku manganu, a powstające nowe fazy

takie jak kryptomelan, wykazują ciekawe właściwości. Proces taki nazywamy nanostrukturyzacją" - zaznacza rozmówca PAP. Przyznaje, że na razie nie można jednoznacznie określić, jakie mechanizmy sprawiają, że sadza łatwiej się spala w obecności tego typu katalizatorów, hipotezy są obecnie weryfikowane. Jedna z nich wskazuje, że na powierzchni katalizatora następuje łatwa aktywacja atomów tlenu z powietrza. "Tlen staje się więc bardziej +chłonny+ do reagowania z sadzą" - wyjaśnia Jakubek. Badania na ten temat wciąż są prowadzone.

PAP - Nauka w Polsce, Ludwika Tomala

Źródło: www.naukawpolsce.pap.pl

<https://laboratoria.net/aktualnosci/21574.html>

01-06-2026

[Gwałtowne przerwanie gry komputerowej w złości to ważny sygnał](#)

Sam czas spędzony przed ekranem nie jest najlepszą miarą ryzyka.

01-06-2026

[Uniwersytet Wrocławski, PAP i Fundacja PAP podpisały umowę](#)

Dotyczy działań komunikacyjnych, edukacyjnych oraz popularyzatorskich.

01-06-2026

10 polskich zespołów w zawodach Shell Eco-marathon Poland 2026

Między 24 a 28 czerwca zmierzą się z ponad 150 ekipami z 28 krajów.

01-06-2026

Prawie 1,2 mld ludzi na świecie cierpi na zaburzenia psychiczne

W 2023 r. z tego powodu cierpiało prawie 1,2 mld ludzi na świecie.

01-06-2026

AGH uruchomiła laboratorium

Ze źródłem promieniowania RTG dorównującym synchrotrono.

01-06-2026

[UE Katowice i Śląski Uniwersytet Medyczny uruchamiają nowe kierunki](#)

Uczelnie zapowiedziały rozwój kształcenia praktycznego i cyfrowego.

01-06-2026

[W poniedziałek rozpocznie się rekrutacja na Uniwersytet Jagielloński](#)

Najstarsza uczelnia w kraju ma w ofercie 13 nowych kierunków studiów.

01-06-2026

[3 proc. PKB na naukę to nie jest radykalny postulat](#)

To nie jest radykalny cel, ale uniwersalny postulat, który bardzo by Polsce pomógł.

Informacje dnia: [Gwałtowne przerwanie gry komputerowej w złości to ważny sygnał Uniwersytet Wrocławski, PAP i Fundacja PAP podpisały umowę 10 polskich zespołów w zawodach Shell Eco-marathon Poland 2026](#) [Prawie 1,2 mld ludzi na świecie cierpi na zaburzenia psychiczne AGH uruchomiła laboratorium](#) [UE Katowice i Śląski Uniwersytet Medyczny uruchamiają nowe kierunki](#)

[Gwałtowne przerwanie gry komputerowej w złości to ważny sygnał Uniwersytet Wrocławski, PAP i Fundacja PAP podpisały umowę 10 polskich zespołów w zawodach Shell Eco-marathon Poland 2026 Prawie 1,2 mld ludzi na świecie cierpi na zaburzenia psychiczne AGH uruchomiła laboratorium UE Katowice i Śląski Uniwersytet Medyczny uruchamiają nowe kierunki Gwałtowne przerwanie gry komputerowej w złości to ważny sygnał Uniwersytet Wrocławski, PAP i Fundacja PAP podpisały umowę 10 polskich zespołów w zawodach Shell Eco-marathon Poland 2026 Prawie 1,2 mld ludzi na świecie cierpi na zaburzenia psychiczne AGH uruchomiła laboratorium UE Katowice i Śląski Uniwersytet Medyczny uruchamiają nowe kierunki](#)

Partnerzy